

Een schommel voor Andromache

Een schommel voor Andromache

Hans ter Mors

*Tegen het spreken is gezang
dat niets beduidt, van groot belang*

Leo Vroman

INHOUD

Groningen. de ochtend	9
Ik heb genoeg	26
Groningen. de middag	196
Hebe	204
Andromache	208
Groningen. de avond	302

GRONINGEN. DE OCHTEND

Ik heb gezegd dat ik vroeg in de ochtend al weg zou gaan omdat ik ook het Groninger Museum eens wilde zien. Kunst in het Verbindingskanaal, tegenover het oude station. En wat hebben de bouwmeesters met dat station gedaan? Ik ga daar in alle rust kijken, heb ik gezegd, en ik hoef niet begeleid te worden. Bouwhuis zat er niet mee; hij ging toch met eigen vervoer naar Groningen omdat hij er blijft overnachten. Bouwhuis stelde gelukkig niet voor elkaar bij de ingang van het museum te ontmoeten. Zo'n museum is niks voor Bouwhuis, dat had ik wel goed ingeschat. Of het iets voor mij is zien we daar wel. Aan een bezoek kan ik niet ontkomen want Marian wil absoluut weten hoe het gebouw er uitziet en wat men daar tentoonstelt. Ik zal verslag uitbrengen van een bezoek aan het Groninger Museum. Dat Marian meewilde om het wonder van Mendini in het kanaal te zien, om er daarna een gezellig dagje Groningen van te maken, met een winkeltje in de Herestraat en een terrasje op de Grote Markt, een bistrootje in de Poelestraat tot slot, dat had ik niet goed ingeschat. Met mijn verklaringen heb ik het erger gemaakt, want de leugenachtigheid walmde er vanaf. Zo'n reünie is erbarmelijk, Marian. Oude kerels die elkaar op dikke schouders kloppen. De vette toon van 'geen bal veranderd jongen, alleen wat minder haar, weet je nog en wie is dat ook weer. Nice job in the States. Net terug uit Tokio, met he-le-maal niets te vergelijken.' En dan het door Bouwhuis gearrangeerde souper met tien of elf fysisch-chemici, enfin, je kent Bouwhuis. Ik heb me daarvoor aangemeld, laten overhalen, jazeker, maar ik kan nu niet meer terug. Nee, als ik moet rijden zuip ik niet. Ik neem wel iets voor je mee. Ik zal goed vertellen hoe het is in het Groninger Museum.

Het komt erop neer dat ik Groningen wil terugzien, met niemand

naast me die uitgelegd wil krijgen waarom ik rechtsaf wil of even terug, waarom ik moet blijven staan op een locatie met een schraal aanbod van architectonische bijzonderheden. Wat ik wil zien staat niet in de reisgids. Ik zal mij niet vergapen aan de singels of aan het stadhuis en ik zal geen trede van de Martini bestijgen. Wat het is dat ik daar verloren heb en dat nu op een bewolkte augustusdag opgespoord moet worden, is iets wat ik zal herkennen als ik er ben. Vanavond kan ik verklaringen afleggen, als het donker is en ik aan de andere kant van deze weg rijd. Zo is het, zal ik zeggen, door de onverstoorbare motorbrom heen. Daar gaat het om. Als ik thuis ben kan ik vertellen over de wonderen van het Groninger Museum.

De weg door de polder. Eerst het ongeregisseeerde voertuigenballet rond Amsterdam tot aan de afslag Almere en Lelystad en dan leeg asfalt met aan weerszijden bijna niets. Een verre bommenrij rechts, een dijkje met eigentijdse windmolens links. Deze weg is voor mij. De Alfa krijgt de ruimte en gromt tevreden. De achterbank gebiedt niet dat er iets van Normaal of Dolly Parton gedraaid moet worden en dus kan ik Bill Evans in het cassettedeck doen. Evans mompelt tegen zijn piano en struikelt over de toetsen. *Conversations with myself*. Er is hier werkelijk niets te zien; ik zou kunnen nadenken. Nadenken? Maar op deze wonderlijk stille weg zal geen probleem worden opgelost; ik weet niet eens wat het probleem is.

Er dringen zich beelden op. Een heel recente violette avondlucht boven een keten van lantaarns. Ik zit hoog boven de zwarte weg in de gehuurde bestelbus. Zojuist heb ik mijn zoon geïnstalleerd op zijn studentenkamer in Delft. Het was de hele dag ongezonder warm en het door hemzelf ontworpen bureau, op maat gezaagd door de houthandel, bleek bijna niet te hanteren. Het bovenblad diende heel solide te zijn, had hij beredeneerd, want hij nam zich voor daarop een complete uitdragerij aan multimedia te installeren: de computer, de monitor annex televisie, de printer, een modem en een externe drive, de

diskettebakken, de stereoset, een videorecorder en liefst ook nog een koffiezetapparaat. De kruimeldief kon wel aan de muur hangen. ‘Je bent gek,’ was mijn ongevraagde analyse. ‘Een student heeft al die rotzooi niet nodig.’ Ik kwam er niet toe uit te leggen wat een student in zijn kamer bij de hand behoorde te hebben, want toen ik voorbereidingen trof om een stopcontactje te verplaatsen, ontplofte in mijn handen de boormachine die ik vijftientig jaar geleden in Groningen had gekocht. Veel later, uitgeblust een bekertje lauwe cola schuddend en overziende hoe wij de inventaris van een jong gezin in een kamer van drie bij vier gekregen hadden, schoot me te binnen dat het precies dertig jaar geleden was dat ik voor het eerst mijn eigen kamer betrad. Ik zei dat ook, maar ik wist niet wat ik daar verder aan kon toevoegen en de student was te druk bezig met het monteren van een inbraakalarm aan de deurpost om zich te kunnen verdiepen in wat wel heel ver voor zijn eigen geschiedenis had plaatsgevonden. ‘Het ziet er niet slecht uit,’ zei ik toen het al donker was en toen al zijn lampen het bleken te doen. Ik drukte hem de hand en liet hem achter voor zijn eerste nacht als student. In de lege rammelbus zocht ik naar de uitvalsweg richting Den Haag. Rechts voor me groeide een benzinstation als een explosie van geel en rood tegen het violet. De bus moest daarnaar toe en eenmaal in het licht diende het gerammel en gediesel plaats te maken voor feestelijke strijkers en terwijl ik steeg, door de wolken heen naar steeds meer licht, zou een warme stem mogen zeggen dat alles goed was en volbracht. Dat was het. Je bent daar niet meer nodig. Het is genoeg geweest.

Almere Buiten, Almere Haven, Almere Stad – je kunt hier alle kanten op. Ongetwijfeld bruist het aan mijn linkerhand van de grootstedelijke polderactiviteit en ik hoef daar niets van te zien. Genoeg? Ik heb geen hartkwaal. Als iedere doorzonbewoner combineer ik een te hoog salaris met een wurghypotheek. Er is geen oorlog in mijn gezin.